

Röportaj: Nida Nevra Savcılıoğlu,2006

Kaynak: www.akampus.com

Murat Gülsoy'la Öğrenmenin, Üretmenin, Paylaşmanın Sonsuzluğu Üzerine...

Biomedikal mühendisi bir edebiyatçı ve akademisyen Murat Gülsoy'la tutkuyla yaptığı işleri üzerine konuştuk.Bu görüşme, "istediğimiz 'her şeyi' yapmak için zaman yaratabilir miyiz?" sorusuna "evet" yanıtını almamız bakımından ilginç oldu!

Hiç bitmeyen bilimsel araştırmaların bir parçası olmak... Yazarlıksa aynı ölçüde zamanın çoğunu talep eden, tutkuyla yapılan ve tüketilemeyen başka bir alan... Üstelik her iki alan da hiç yılmadan okumayı ve üretmeyi ve aktarmayı gerektiriyor... Öğrencilere bilgiyi, okuyuculara düşgücünü aktarmak... Kitaplardan taşan, sanal aleme sızmış metinler... Murat Gülsoy'la yolunuzun bir yerlerde kesişmesi çok muhtemel. Okul koridorlarında, kitapçı raflarında, internette, radyoda, bir dergide, belki bir konferansta...

Öncelikle "bilim adamı" sıfatını nasıl kazandığınızı anlatır mısınız?

84 yılında girdim Boğaziçi Üniversitesi Elektrik Mühendisliği'ne. İstedğim bir bölümdü. Üniversite sınavlarında ilk beşe girdiğim için tercih bana kalmıştı, tesadüfi değildi, o dönem daha yüksek bir yer de yoktu. Mühendislik istiyordum, çünkü matematiğin ve fiziğin üstesinden kolaylıkla gelebiliyordum. Ya doktor ya mühendis olmayı düşünüyordum. Doktorluğu insanın hayatını adaması gereken bir meslek olarak görüyordum, şimdi böyle düşünmüyorum. İnsan on yedi yaşındayken etraflıca düşünemiyor. Üniversiteyi bitirdikten sonra insan ancak bir karar verme aşamasına geçiyor.

Okul bitmeden yazarlığa giden yolda hangi adımları attınız?

Okul dört yılda bitti. Üniversite yıllarında tiyatro ve edebiyatla iç içeydim. Ekonomi, siyaset ve tarihle de yakından ilgilidim. Her şey okulda verilmiyor ve okuldan çıkınca "mükemmel bir insan olacağım" düşüncesi de son derece saçma. Okulu o yüzden çok yüceltmemek lazım. Bizim okul özgür düşünce, kendine güven ve kapasitenin keşfi konusunda olanaklar sunuyordu doğrusu.

Psikoloji mastırı yapmanız, yazı yazmaya daha çok yönelmek için yapılan bir tercih miydi? Ama sonra Biomeikal Mühendisliği... Bu geçişlerin ayrıntısını verebilir misiniz?

Mastır yapmaya karar verdim. Üniversitede kalmayı planlıyordum ve psikolojide mastır yaptım. O tarihlerde psikolojide, beyin bilimiyle ilgili laboratuvar ve bir gurup oluşturma çabaları vardı, onlara katıldım. "Bilim nasıl yapılır?" öncelikle bunu öğrendim diyebilirim ve çok eğlendim o yıllarda. Psikoloji kendi ilgi alanlarımla çok çakışıyordu. Sonra tekrar mühendislik, psikoloji ve tıbbın kesiştiği biomedikal mühendisliği doktorası yaptım.

Biomedikal mühendisliği nedir?

İnterdisipliner bir alan. Sağlık bilimleri teknolojisi üzerine çalışılan bir bölüm. Hastanelerde gördüğünüz cihazlar, biyomedikal teknolojisi çerçevesinde mühendisler tarafından üretilir. Bu bölümde, insan üzerinde kullanılan bütün bu aletlerin insanla nasıl bütünleşebileceğini düşünmek zorundasınız. O açıdan öyle bir mühendislik alanı ki hem insan anatomisini, hem de cihazların prensiplerini öğreniyorsunuz. Öğrencilerimiz daha çok mühendislikten, fizikten ve tıptan gelir.

Hayalet Gemi dergisi pekçok genç insanı bir araya getiren ve genç okurları olan bir dergiydi. O proje nasıl hayata geçti?

Mastırı bitirmiştım, o sıralarda masaüstü bilgisayarlar yeni yeni çıkmıştı. Bir yandan yazıyor, bir yandan da makineyi çözmeye çalışıyordum. Makinenin olanaklarını kavrayınca arkadaşlarımla bir dergi çıkarmaya karar verdik. Farklı alanlardan yazı

yazmaya hevesli insanlar bir araya geldi. 92'den 2002'ye kadar düzenli çıkarttık Hayalet Gemi'yi. Bu bize çok şey öğretti. Edebiyatta kalmama, derinleşmeme neden olan bir ortamdı diyebilirim.

Kendi okurumu kitap yayımlamadan önce bulmuş bir yazar olarak çok şanslıyım. Onların geri bildirimleri bana çok şey kazandırdı, üstelik onlar da bir süre sonra yazarı oldular derginin. Hayalet Gemi 2002'de bitti ama ondan türeyen başka etkinlikler oldu. Altkitap.com gibi, kitap yayınlayan bir site ve altzine.net gibi bir dergi ki dergiden daha sık güncellenen bir platform oldu. Bir yandan üniversitede gençlerle ve teknolojiyle iç içe olduğumdan altzine'de yaptığımız işler, dünyada önemli bir yere sahip, sadece Türkçe olduğu için metinler, dünyada kabul görmesi zor. Bu konuda çağı yakalamış olduğumuzu söyleyebilirim.

Bilim ve edebiyatla geçen gençlik yılları ve her iki alanda da elde edilen başarılar... Zamanı nasıl kullandığınız merak konusu olacaktır.

Doğru tercih, sevdiğiniz bir işi yapmak ve özel yaşamı yapılmak istenilen doğrultuda planlamak önemli. Bir çok romancı günde sadece bir sayfa yazdıklarını söyler. Senede 365 sayfadır bu. Her şey bu kadar matematiksel izah edilemez elbette ama asıl önemli olan sevdiğiniz işi yapmanız ve buna değer veren insanlarla da bir arada olmanız... Bu günde bir ya da birden fazla sayfa yazabilme gücünü kazandırıyor.

Öğrencilerle ilişkileriniz nasıl? Bir yazar olmanız öğrencilerle farklı bir ilişki biçimi geliştirmenize katkısı oluyor mu?

Çok yakın zaman kadar onlar edebiyat hayatımdan haberdar değillerdi. Mastır ve doktora öğrencileri oldukları için öğrencilerimin ilgi alanları farklı olabiliyor. Kapıyı çalıp bu konular hakkında konuşuyoruz da... Mühendis ve sıkı bir edebiyat okuru olan arkadaşlarımız var. E-mail, okurlarımla rahat iletişim kurmamı sağlıyor. Edebiyatta sahicilik, içtenlikle ilgiliyim ve bu diyaloglar benim için çok önemli.

Matematiğe hakim yazarların yapıtlarında diğerlerinden farklı özelliklerin izi sürülür. Örneğin, "kurgu teknikleri başkadır, matematiksel kurgunun varlığı hissediliyor" denir. Sizin böyle saptamalarınız var mı?

Ben edebiyat metnini kendi başına okuyorum. Yazar, birikimlerini ve düşünme alışkanlıklarını beraberinde getiriyor ve mutlaka bir şey farklı oluyordur. Farkı da onun üslubunu belirler. Edebiyat apayrı bir alan, matematik analitik düşünceyi çağırıştırıyor. Kurgu yaparken daha çok soru sorarsınız ve aldığınız yanıtları farklı açılardan değerlendirirsiniz, neden sonuç ilişkisi kurarsınız. Bu eleştirmenin işi, bunu ayıklamak mümkün olabilir ve ortaya ilgi çekici sonuçlar çıkarabilir. Yazarın işi kendini ayıklamak değil, dağınık ruhundan bütünlük çıkarmak... O açıdan ters bir ilişki de var. Yapılan iş büyü bozmak. Bir büyü yaratmak lazım, inanmak lazım ama bunu çözdüğünüz zaman büyü bozmuş oluyorsunuz ki ben onu da seviyorum.

Boğaziçi Üniversitesi Mezunlar Derneği'nde ayrıca yaratıcı yazarlık alanında seminerler veriyorsunuz ve burada yaptığınız **çalışmaları son kitabınızda topladınız. Bundan biraz bahseder misiniz?**

Bu, Boğaziçi Üniversitesi Mezunlar Derneği'nde uygulamalı bir eğitim semineri. Yaratıcı yazarlık üzerine bir atölye çalışması. Son kitabımda yazdığım şey de bu konu üzerine. Derslerde daha iyi nasıl yazılabilir sorusuna yanıtlar arıyoruz. Dergi zamanlarından kalma alışkanlıklarımı da hatırlatıyor buradaki çalışmalarım. Son kitabım, bu seminerler olmasaydı çıkmayacaktı. Atölye çalışmalarını birileriyle paylaşayım diye düşününce ders notları çıktı ortaya. Yaratıcı yazarlık farklı bir konu dramatik yazarlık konusunda geniş araştırmalar var. Ben hem bunları kapsayan hem de eleştirel bir gözle bakan bir araştırma yapmak istedim. Edebiyat, kurallara bağlanamayacak bir sanat dalı. Her sanat dalının teknikleri var, edebiyatta da var. Yaratıcı, bu teknikleri hem kullanır hem de dönüştürür. Bu teknik sınırların dışına nasıl çıkarım diye de düşünür sanatçı. Önemli romanlara baktığınız zaman yeni bir şey yapma çabasını da görürsünüz. O yüzden kitapta da bunu yapmaya çalıştım.

Evet teknikleri öğrenelim ama bunları aşmak, kırmak ve dönüştürmek için. Edebiyat geleneği ile hesaplaşmak önemli. Bu kitap beni heyecanlandırıyor.

Size ulaşamayan yazar adayları için bir yöntem önermek ister misiniz?

Büyübozumu: Yaratıcı Yazarlık adlı kitabımı okuyabilirler. Ayrıca Galatasaray'da Can Yayınları'nın binasında cumartesi etkinlikleri yapıyoruz. Orada da edebiyat konuşuyoruz. Ayda bir kere ben, Ayfer Tunç ve Yekta Kopan öykü analizi yapıyoruz, bekleriz.

Öğrencileri yakından gözlemleyebilecek bir konumdasınız. Konuya olan ilgi nasıl?

Batı dilleri ve edebiyatı bünyesinde üniversitede yeni bir ders açılıyor ve orada da görev alacağım. Öğrencilerimiz ders olarak da alabilecekler. Şimdiye kadar mühendislik öğrencilerini yakından görme fırsatı buldum. Yaratıcı yazarlık kursuna gelenler öğrenciler değil, yetişkin insanlar. Benim kuşağımın üstü ve biraz altı. Çok farklı kesimlerden geliyorlar ve bu renk katıyor. Genel şikayet aynı, öğrencinin ilgisizliğinden söz edebiliriz. Boğaziçi'ne bu biraz daha az hissediliyor. Dergi, kitap okuyan öğrenci çok az. Okuma alışkanlığı yok.

Mühendislik okumaya kararlı bir gencin yazarlığa adım atması bir tesadüf olmasa gerek. Geçmişten bugüne gençlerdeki çok yönlülüğün azalmasında ne etkili oldu?

Yazar olacağım demiyordum ama kitap okumayı severdim. Dış dünya bir anda yok oluyor ve o kitabın içine giriveriyorsunuz. Dünyayı farklı bir açıdan görebilir ya da sadece zevk alabilirsiniz. Bu zevkin yerini popüler kültür aldı. Postmodern dönemin en büyük tahribatı da aslında bu oldu. O anda konuşulan ve görünen şeyin önemli olduğu bir kültür... Üniversitelerde dizi oyuncularının konuk edildiği, yüksek katılımın sağlandığı toplantılar... Bunlar bir gösterge. Eğlenceli evet, ama asıl etkinlikler bunlar haline geliyor, garip olan da bu. Öğrencilerin ilgisi bu yönde, bu üzücü ve kısırlaştırıcı bir şey.

Röportaj: Nida Nevra Savcılioğlu,2006